

Ekonomikas apjomi Eiropas Savienībā

Iekšzemes kopprodukts

IKP (iekšzemes kopprodukts) ir visbiežāk izmantotais valsts ekonomikas apjomu mērs. Izsakoties ļoti vienkāršotā veidā, IKP ir valsts teritorijā veidotā pievienotā vērtība jeb atalgojums un peļņa. IKP ir ienākums no rezidentu un ārvalstnieku jebkāda veida ekonomiskām darbībām noteiktā valstī.

IKP apjoms Eiropas Savienībā

15,4 trilj.
EUR

21,3

15,2

14,9

% no Eiropas Savienības IKP

2017. gadā **Eiropas Savienības** IKP bija 15,37 triljoni eiro. **Vācijas, Apvienotās Karalistes** un **Francijas** IKP sastādīja 51% no **ES-28** kopējā IKP apjoma. Jāatzīmē, ka Baltijas valstu pienesums Eiropas Savienības kopējā IKP apjomā bija neliels, **Latvijas** IKP veidoja tikai 0,18 % no **ES-28** kopējā IKP, bet **Lietuvas** – 0,27 % un **Igaunijas** – 0,15 %.

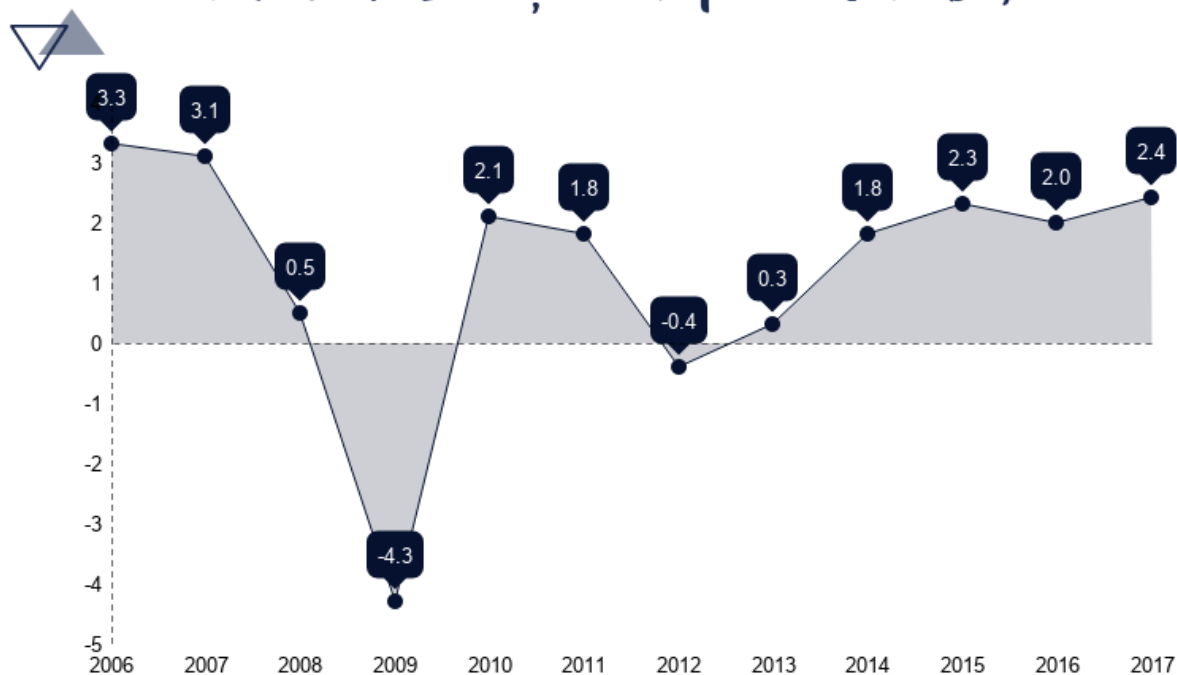
IKP apjoms 2017. gadā

	miljardi EUR	% no ES IKP
Eiropas Savienība	15 383.1	
Eiropas Savienība bez Apvienotās Karalistes	13 045.1	84.8%
Apvienotā Karaliste	2 337.97	15.2%
Austrija	369.90	2.4%
Beļģija	439.05	2.9%
Bulgārija	51.66	0.34%
Čehija	191.72	1.2%
Dānija	292.81	1.9%
Francija	2 291.71	14.9%
Grieķija	180.22	1.2%
Horvātija	48.99	0.32%
Igaunija	23.62	0.15%
Itālija	1 724.95	11.2%
Īrija	294.11	1.9%
Kipra	19.57	0.13%
Latvija	27.03	0.18%
Lietuva	42.19	0.27%
Luksemburga	55.30	0.36%
Malta	11.14	0.07%
Nīderlande	737.05	4.8%
Polija	467.17	3.0%
Portugāle	194.61	1.3%
Rumānija	187.52	1.2%
Slovākija	84.85	0.55%
Slovēnija	43.00	0.28%
Somija	223.89	1.5%
Spānija	1 166.32	7.6%
Ungārija	124.05	0.81%
Vācija	3 277.34	21.3%
Zviedrija	475.23	3.1%

Izmantotie avoti: Eurostat datubāze. Tabulas nosaukums *GDP and main components (output, expenditure and income)*, tabulas kods: [nama_10_gdp]

<https://ec.europa.eu/eurostat> – meklētājā ievadiet tabulas kodu vai nosaukumu.

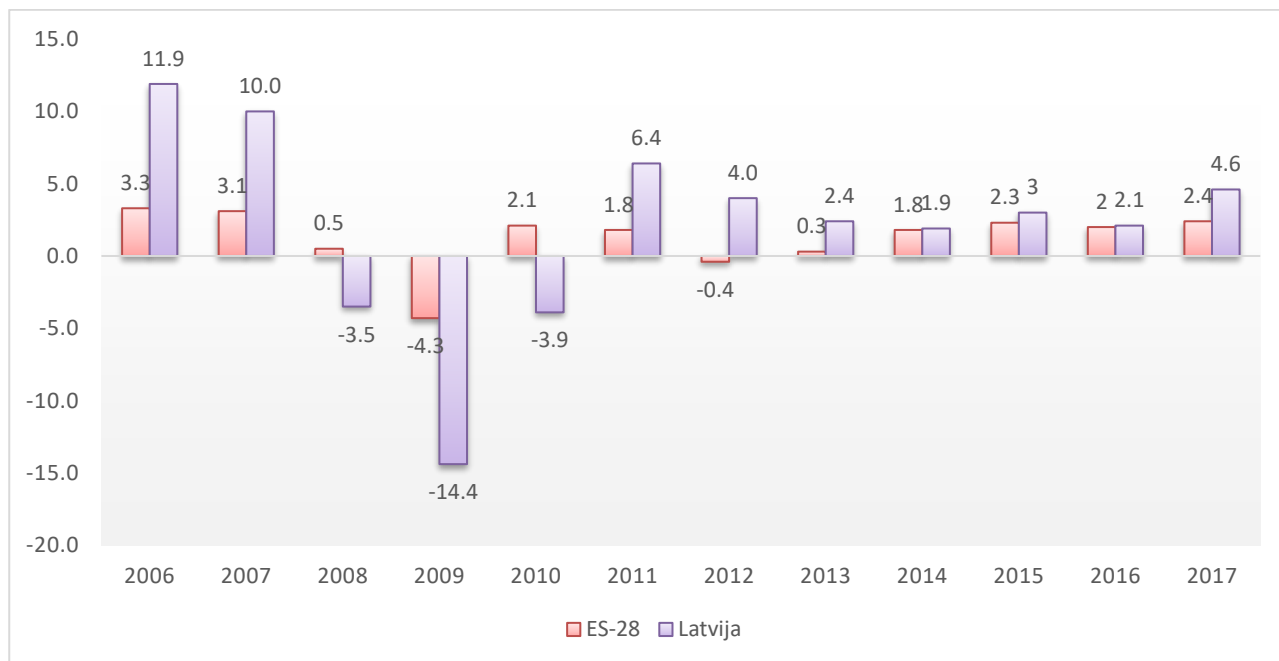
Reālā IKP izmaiņas Eiropas Savienībā, %

Vērtējot ekonomisko izaugsmi, nosaka IKP pieaugumu vai samazinājumu (dinamiku) procentos pret iepriekšējo gadu vai kādu izvēlētu bāzes gadu. Lai IKP dinamiku neietekmētu cenu izmaiņas, IKP faktiskajās cenās pārrēķina iepriekšējā gada cenās vai kāda bāzes gada cenās, un to sauc par reālo IKP jeb IKP salīdzināmajās cenās.

Reālā IKP izmaiņas Latvijā un ES-28, 2006.- 2017. gads

(IKP salīdzināmajās cenās, % pret iepriekšējo gadu)

Izmantotie avoti: Eurostat datubāze. Tabulas nosaukums *Real GDP growth rate*, tabulas kods: [tec].

<https://ec.europa.eu/eurostat> – meklētājā ievadiet tabulas kodu vai nosaukumu.

IKP uz 1 iedzīvotāju Eiropas Savienībā

30 tūkst. EUR

93 tūkst. EUR

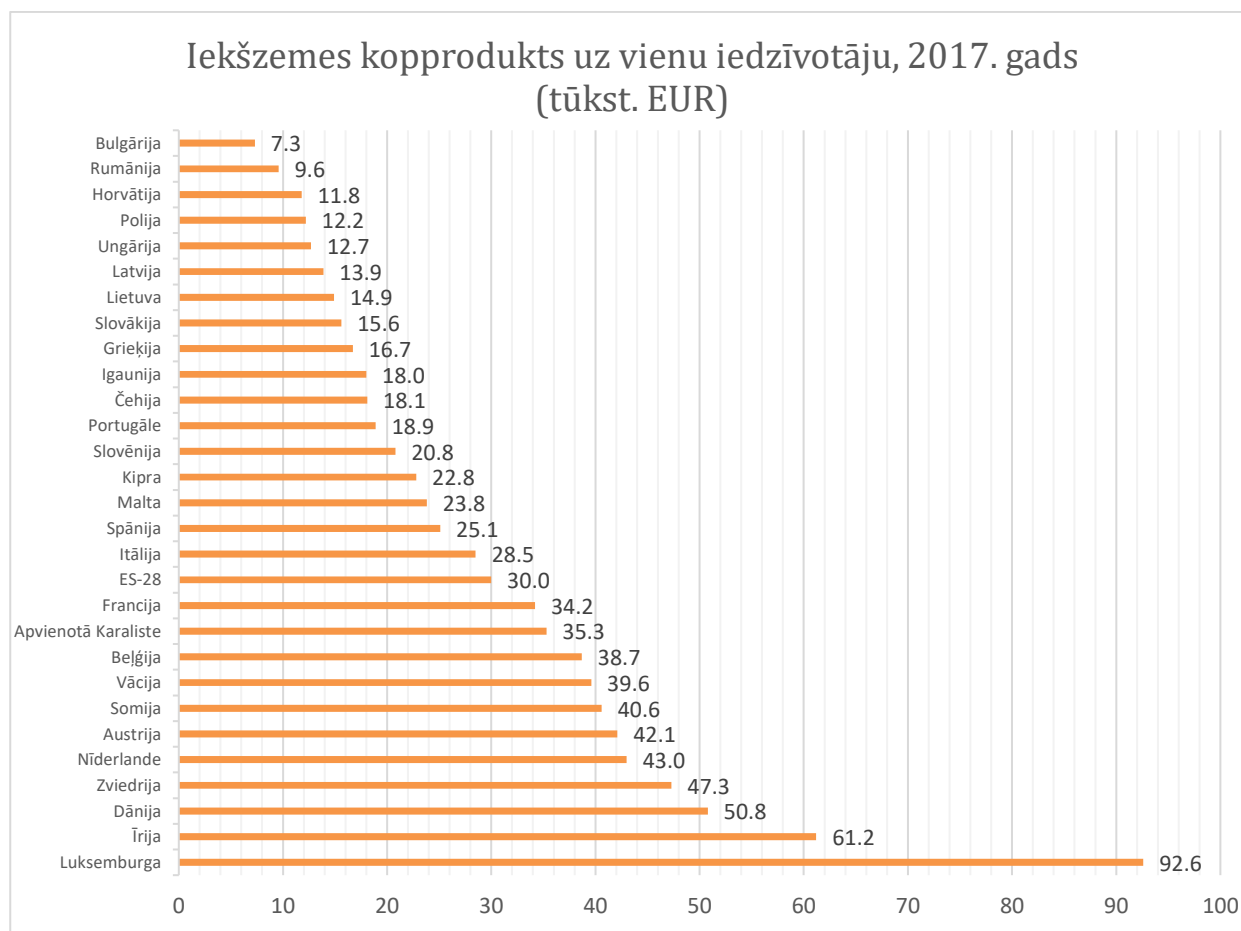

61 tūkst. EUR

51 tūkst. EUR

Populārs ekonomiskās attīstības līmeni raksturojošs rādītājs ir arī IKP uz vienu iedzīvotāju. Pērn ES-28 IKP uz vienu iedzīvotāju bija 30,0 tūkst. eiro. Latvijā 2017. gadā IKP uz vienu iedzīvotāju bija 13,9 tūkst. eiro, un tas bija sestais zemākais rādītājs no visām Eiropas Savienības dalībvalstīm. Pagājušajā gadā vislielākais IKP uz vienu iedzīvotāju bija Luksemburgā – 92,6 tūkst., Īrijā – 61,2 tūkst. eiro un Dānijā – 50,8 tūkst. bet vismazākais: Bulgārijā – 7,3 tūkst. eiro, Rumānijā – 9,6 tūkst. eiro un Horvātijā – 11,8 tūkst. eiro.

Izmantotie avoti: Eurostat datubāze. Tabulas nosaukums *Main GDP aggregates per capita*, tabulas kods: [nama_10_pc].

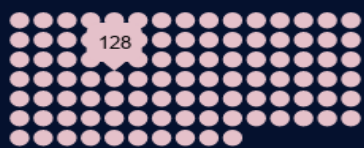
<https://ec.europa.eu/eurostat> – meklētājā ievadiet tabulas kodu vai nosaukumu

www.csb.gov.lv/skoleniem

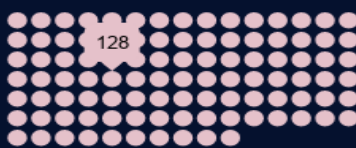

IKP uz vienu iedzīvotāju pēc pirktspējas līmeņa

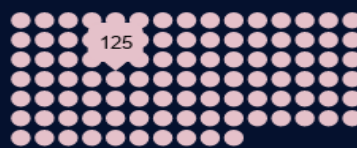
1. Nīderlande

1. Austrija

3. Dānija

26. Rumānija

27. Horvātija

28. Bulgārija

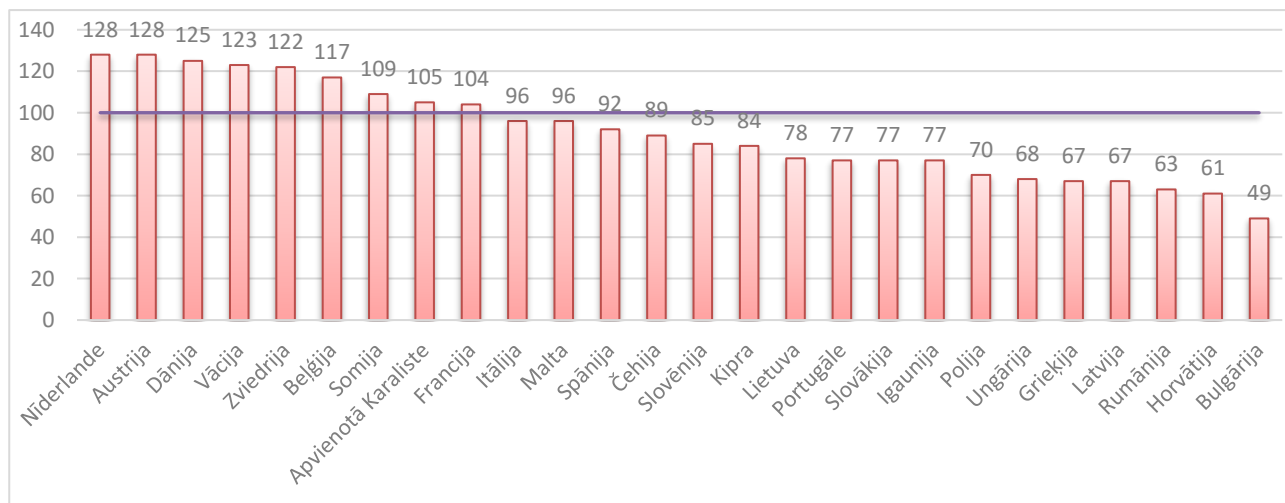

Lai salīdzinātu dažādu valstu iedzīvotāju reālo labklājības līmeni, būtiski ir novērst cenu līmeņu atšķirības, tāpēc IKP uz vienu iedzīvotāju izsaka mākslīgā valūtā, piemēram, Eiropas Savienībā tiek izmantotas pirktspējas paritātes, lai izteiktu IKP pēc pirktspējas līmeņa. IKP uz vienu iedzīvotāju pēc pirktspējas līmeņa (PSL) izteikts kā indekss, kur ES-28=100. Ja valsts indekss pārsniedz 100, tad valsts IKP uz vienu iedzīvotāju ir lielāks nekā vidēji ES-28. Indeks aprēķināts no pamatdatiem, kas izteikti PSL, t.i., mākslīgā kopējā valūtas vienībā, kas ļauj likvidēt cenu atšķirības dalībvalstīs.

Latvijā IKP pēc pirktspējas līmeņa 2017. gadā bija 67 % no ES vidēja, un tas bija ceturtais zemākais rādītājs no visām ES dalībvalstīm. Zemākais IKP uz vienu iedzīvotāju pēc pirktspējas līmeņa bija ES jaunākajās dalībvalstīs: Bulgārijā (49 %), Horvātijā (61 %) un Rumānijā (63 %).

Iekšzemes kopprodukts uz vienu iedzīvotāju pēc pirktspējas līmeņa (ES-28=100) 2017. gadā

(Datu avots: Eurostat)

Ja salīdzina IKP pēc pirktspējas līmeņa ES-28 vidēji un dažādās ES dalībvalstīs, tad jāsecina, ka Luksemburga un Īrija izceļas, attiecīgi Luksemburgas rādītājs bija 253%, Īrijas –184 %, kas bija krietni augstāks rādītājs nekā pārējās valstīs, kas tiek aplūkots grafikā. To lielā mērā nosaka šo valsts ekonomikas īpatnības. Luksemburgā strādā daudz citu Eiropas Savienības dalībvalstu iedzīvotāji, kas sniedz ieguldījumu IKP veidošanā, taču viņu piensūms netiek ņemts vērā, rēķinot IKP uz vienu iedzīvotāju. Savukārt Īrijas augstais IKP rādītājs uz vienu iedzīvotāju saistāms ar to, ka Īrijā darbojas vairākas daudznacionālas korporācijas, kas pārvietojušas savu saimniecisko darbību, precīzāk, šo uzņēmumu pamatā esošo intelektuālo īpašumu, uz Īriju.

Izmantotie avoti: Eurostat datubāze. Tabulas nosaukums *GDP per capita in PPS*, tabulas kods: [tec00114].

<https://ec.europa.eu/eurostat> – meklētājā ievadiet tabulas kodu vai nosaukumu.